

Učiteljski Tovariš

Stanovsko političko glasilo J. U. U. — sekcije za Dravsko banovino v Ljubljani

Mesečna priloga »Prosveta«

Uredništvo in uprava: Ljubljana, Frančiškanska ulica 6/1. Rokopisov ne vračamo. Neprankiranih pism ne sprejemamo. Izhaja vsak tistrek. Naročnina letna 60 Din za inostranstvo 80 Din. Članek sekcije J. U. U. plačajo list in članarino. Oglasi po ceniku in dogovoru, a — ek posebej. Pošt. šte. rač. 11.197. Telefon 3113

II. banovinska skupščina

JUGOSLOVENSKEGA UČITELJSKEGA UDRUŽENJA,
SEKCIJE ZA DRAVSKO BANOVINO V LJUBLJANI,

se bo vršila v dneh

5. in 6. julija 1932

v dvorani Delavske zbornice na Miklošičevi cesti v Ljubljani

S P O R E D :

Dne 5. julija:

1. Ob 9. uri: Verifikacija delegatov pred vhomom v zborovalno dvorano.
2. Ob 10.30 uri: Otvoritev skupščine.
3. Volitev odsekov.
4. Tajniško poročilo.
5. Račun za poslovno leto 1931/32.
6. Ob 16. uri: Seje odsekov na državnem moškem učiteljsku.

Dne 6. julija:

1. Nagovor predsednika.
2. Poročila odsekov.
3. Poročilo nadzornega odbora.
4. Proračun za poslovno leto 1932/33.
5. Resolucija.

Legitimacij za banovinsko skupščino sekcija ne bo razpošiljala. Sreska društva naj izdajo svojim delegatom sama primerna potrdila.

Predloge za skupščino in delegate naj sreska društva pošljejo sekciji do 25. junija.

Jugoslovensko učiteljsko udruženje, sekcija za Dravsko banovino
v Ljubljani.

dne 13. junija 1932.

Ivan Dimnik, s. r.
predsednik.

Josip Kobal, s. r.
tajnik.

Zasluženost priznanje učiteljstvu.

Prejšnja pravila, po katerih je bil lahko član samo posestnik z eno glavo goveje živine, so bila preozkorna. Po novem zakonu o osnovnih šolah se zahteva, da je učitelj ne le vzgojitelj mladine, temveč tudi svetovalec kmetu v vseh težavah ter da se udeležuje tudi izven šole. Tudi pri nas imamo lepo število takih učiteljev in naša dolžnost je skrbeti, da jih bo vedno več, zato pa jih moramo tudi pritegniti kot člane v Kmetijsko družbo. S kmetom naj sodeluje ramo ob rami tudi inteligent. Tudi inteligenca je poklicana, da nam pomaga prebroditi težke čase. Zakaj bi zavračali one, ki imajo srce za našega kmeta, ki se zavedajo, da je kmet glavni stebel države tudi v industrijskih državah, ne le v agrarnih.

Iz govora gospoda bana na občnem zboru Kmetij. družbe dne 8. VI. 1932.

Vsi smo bridko občutili ponižanje, ko so bila sprejeta in odobrena prejšnja pravila »Kmetijske družbe«, po katerih učitelj ni mogel biti njen redni član. Kako zelo v časti so imeli tedaj učitelja, pa še posebej dokazuje določba teh oktroiranih pravil, po katerih se učitelj tudi v podružnicah »Kmetijske družbe« ni smel udeleževati, ako ni zato zaposlen glavni društveni odbor s priporočilom podružnice, in morebiti dobil dovoljenje za delo.

Posebno bridko pa smo to ponižanje občutili tisti učitelji, ki smo se od nekdanj prav zelo udeleževali v raznih panogah kmetijstva in v njenih podružnicah in ki smo se zavedali, da je Kmetijska družba prišla do svoje veličine le ob dokajšnjem sodelovanju in s pomočjo učiteljstva, izmed katerega je imela ogromno število izvrstnih organizatorjev, ki so ji ustanovili nebroj njenih podružnic in jih vodili, ki so ustanovili skorajda večino drevesnic, prenašali kmetijsko teorijo v prakso; posebno v sadjarstvu, čebelarstvu in vrtnarstvu, ki so se izkazali za prvovrstne strokovnjake.

Ni samo slučaj, da je bil znani in upoštevani sadjarski strokovnjak gospod Martin Humek učitelj in zvest sodelavec »Kmetijske družbe«. Našteli pa bi lahko celo vrsto starejših in tudi mlajših učiteljev, ki so se z vso vsemu udeleževali, da kjerkoli pomagajo svojemu sotrpnu in najbližjemu sosеду — kmetu.

Za vso našo dobro voljo in za vse naše sodelovanje je ves naš stan bil vržen iz Kmetijske družbe. Toda kot optimisti in delavljni pozitivni delavci za narodov blagor — se nismo užaljeni odločili odreči se svojega dela v prid našemu gospodarstvu, marveč smo trdno verovali, da mora priti pravica, da ne bo obveljala volja nekaterih, ki so hoteli izriniti ves učiteljski stan in mu onemogočiti delo tam, kjer se je že izkazal za sposobnega in upoštevane vrednega sodelavca.

Vsi pametni ljudje so to obsojali in že lansko leto smo mogli poročati v našem listu, da je g. dipl. agr. Jamnik na občnem zboru ljubljanske podružnice »Kmetijske družbe« odločno obsodil določbo, ki onemogoča učitelju redno članstvo, podčrtal zasluge učitel-

stva za »Kmetijsko družbo« ter zahteval, da »Kmetijska družba« opere s sebe sramoto ter izpremeni pravila na prvem občnem zboru. Prvi glavni občni zbor, ki je sledil, je pokazal voljo, da nam da zadoščenja. Vendar pa vsled poteka in zaradi zadržanj opozicije ni prišlo niti do delne izpremembe pravil, nego se je ta točka morala preložiti na katerega poznejših občnih zborov.

Medtem pa je ljubljanska podružnica »Kmetijske družbe« pripravila popolnoma nova pravila in jih iznesla na glavnem občnem zboru »Kmetijske družbe«, ki se je vršil 8. junija t. l. v dvorani Delavske zbornice v Ljubljani. Občni zbor je s 2/3insko večino in soglasno sprejel izpremembo pravil, po katerih je brez nadaljnega lahko reden član »Kmetijske družbe« vsak učitelj, ki se bavi s katerokoli kmetijsko panogo.

Drugo zadoščenje so nam prinesle besede na tem občnem zboru navzočega bana g. dr. Marušiča. Ta se je prav toplo zavzel za uveljavljanje učiteljskega stanu v »Kmetijski družbi«, naglašal je njegove zasluge za kmetijstvo in njegovo voljo tudi za nadaljnje sodelovanje. Priporočal je izpremembo pravil v tem smislu, da se učiteljstvu omogoči redno članstvo in je v svojem govoru, katerega gotovo ena tretjina se je tikala gospodarskega delovanja učiteljstva, priznavalno nazval učitelja najboljšega kmetovega prijatelja in gospodarskega svetovalca.

Tretje zadoščenje moremo zabeležiti v tem, da je na istem občnem zboru bil soglasno izvoljen v glavni odbor »Kmetijske družbe« naš tovariš g. Lojze Kolenc, šolski upravitelj v Zagorju.

To so tri taka zadoščenja, da smo jih v resnici prav iz srca veseli, čeprav smo vedeli, da pravica mora priti. Naša zahvala vsem, ki so kakorkoli pripomogli, da je prišlo do tega zasluženega zadoščenja in da je prišla pravica in da je zmaga la trezna razsodnost. Resnici na ljubo moramo povedati, da se nismo nadejali, da se bo to razmeroma tako hitro zgodilo.

Ze zakon o narodnih šolah nam nalaga sodelovanje v kmetijstvu. Nakane tistih, ki so nas hoteli ponižati ali pa, ki so morda hoteli ovirati namero in uspešnost udeleževanja učiteljstva med narodom, te nakane — so se razblinile. Kakor ob prvih dneh doživljenega ponižanja nismo užaljeni prenehali z delom, tako se hočemo sedaj še bolj udeleževati povsod, posebno pa tudi v podružnicah »Kmetijske družbe« za boljše bodočnost našega naroda in države.

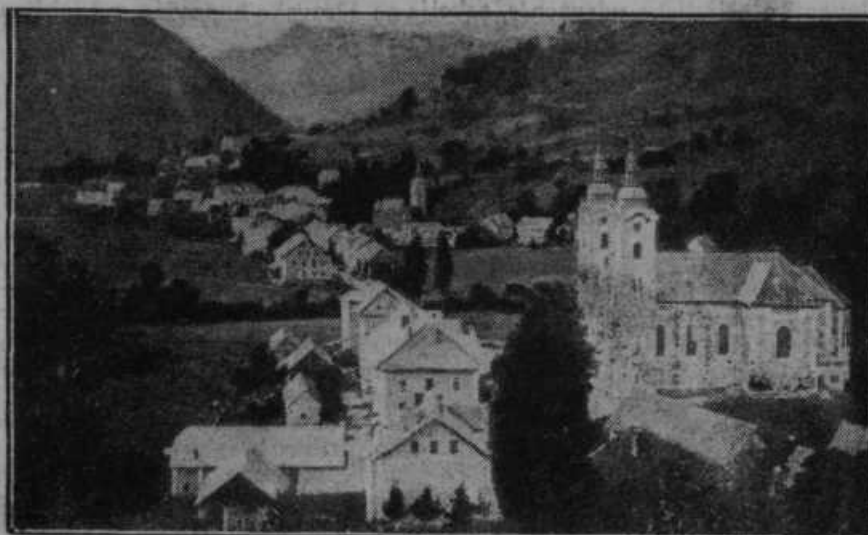
Kakor je večji del civilizacije in prosvetljenosti v našem narodu pripisovati nesebičnemu šolskemu in izvenšolskemu delu učiteljstva v preteklosti, tako poskrbimo, da bo velik naš delež dela tudi v bodoče za gospodarski napredek in državljansko zrelost ter zavednost poštenega našega dela jugoslovenskega naroda in posredno vsega naroda Jugoslavije. Mislimo, da govorimo iz duše vseh naših tovarišev in tovarišic, ako kratko rečemo: Hočemo, a škoda za zamujeno!

Pred nedeljskim izletom EO.

V zadnjem »Učiteljskem Tovarišu« smo objavili razpis avtobusne vožnje, ki jo aranžira EO v nedeljo 19. t. m. Izletniška družba prijavitelcev je prav razveseljivo narasla. Častno bodo zastopani člani in članice UPZ, ki nam priča, da bo dobro razpoloženje. Večino bodo tvorile sicer ljubljanske tovarišice in tovariši, med priglasci pa so tudi tovariši in tovarišice izven Ljubljane.

ob meji in bodo izletniki potrebovali nekaj minut do obmejnih karaul. Povratek skozi Rovte, Logatec na Vrhniko.

Ogled Močilnika, izvirka Ljubljance, poklon pred Cankarjevim spomenikom in poset njegove rojstne hiše na Klancu. Poslovilni razstavek »pri Lovcu« na Vrhniki. Celotni stroški za prevoz in kosilo 55 Din.

Žiri v Poljanski dolini.

(Jatro)

Izletniki se bodo odpeljali izpred ljubljanske kavarne Evrope ob 8. v Škofjo Loko, nato pa krenejo na ogled krajev: Škofje Loke, Visokega na Tavčarjev grob, v Poljane, Gorenjo vas, kjer bo pri Šerliju skupno kosilo, odmor in event. kopanje v vabljivi Poljanščici.

Zatem bodo krenili mimo Trebije in Fužin v Žiri, središče čevljarke obrti. Kraj leži

Prijave sprejemamo, v kolikor je še na avtobusih prostih mest, na tajništvo JUU v Ljubljani, Frančiškanska ulica, in še tik pred odhodom v nedeljo pred Figovcem.

Podrobnejši pogoji so razvidni v prejšnji številki našega tednika.

Na poset našega EO opozarjamo vse tovarišice in tovariše ob začetni izletniški progi.

Delovanje jugoslov. učiteljskega udruženja, sekcije za Dravsko banovino v Ljubljani.

(Poročilo iz seje upravnega odbora.)

Dne 12. junija t. l. se je vršila v prostorih sekcije 4 seja upravnega odbora. Navzoči so bili razen tov. Polaka, ki je opravičil svojo odsotnost, vsi člani.

Otvoritev.

Predsednik sekcije tov. Dimnik je otvoril zborovanje in ugotovil sklepčnost. V svojem otvoritvenem nagovoru se je dotaknil nekaterih načelnih vprašanj. Povdaril je, da se naše udruženje konsolidira. Deluje na kulturnem dvigavanju učiteljskega stanu in šole. Govoril je dalje o pravnih smotrih organizacije in povdaril načelne poglede v osebnih zadevah, zaščito članstva in zavzemanje organizacije za družinske očete. Oziraje se na materialne smotre sekcije stalno deluje za izboljšanje našega stanja in ne opusti nobene prilike v tej smeri, pri čemer je omenil uspehe glede stanarine itd. Govorec o gospodarski okrepitvi organizacije navaja ustanovitve gospodarskega sveta. Omenja akcijo glede znižanja najemnin v mestih. Dalje omenja administrativno izpopolnitev organizacije ter govori o pravih in poslovnih, o poštinskih prostosti in kontaktu s članstvom potom sreskih društev. Ko govori o moralni okrepitvi organizacije, podčrtava stanovsko in službeno moralo, disciplinske zadeve, ovadbe proti učiteljstvu, prepire in pisma na poslance. Priporoča, da sreska društva ustanove častna razsodišča. Pri delitvi dela omenja delovanje posameznih odsekov in njih intenzivno delo, kakor: Mladinske Maaice, pevskega zbora, radio-odseka, šolsko-upravnega odseka, gospodarskega sveta in pododseka za zadružništvo, odseka za vseh vrst nadaljevalno šolstvo, za izvenšolsko delo in ekskurzijskega odseka. Vsi ti odseki mnogo pomorejo organizaciji pri uspehih. Morali bodo sestaviti nove poslovniške na temelju novih pravil in poslovniške, da pravno urede svoje razmerje v udruženju. Čudi se, da nekaterih tovarišev najdobrohotnejše in najintenzivnejše prizadevanje sekcije ne more zadovoljiti ter iščejo za vsako ceno vznemirjenja med članstvom in skušajo s praznimi zadevami rušiti zaupanje. To ni ne pozitivna kritika in ne pozitivno delo!

Namen današnje seje je predvsem priprava za banovinsko skupščino, o kateri bomo podrobno razpravljali pri zadnji točki dnevnega reda. Ker bo obsegalo vse ostalo podrobno delovanje sekcije tajniško poročilo, se je omejil samo na načelne poglede in se v nadaljnje podrobno delo ne bo spuščal.

Odobritev zapisnika.

Poslevoedeči tajnik tov. Kumelj prečita zapisnik tretje seje upravnega odbora, ki ga navzoči odobro in podpišejo.

Tajniško poročilo.

V kratkih obrisih je podal tov. Kumelj potek dela, ki ga je vršila sekcija v času po 9. januarju t. j. po seji upravnega in nadzornega odbora in po izrednem posvetovanju društvenih predsednikov.

Vsi sklepi odnosno stališča, ki so bila sprejeta na izrednem posvetovanju predsednikov, so izvedena.

Da bi se opustile osebne intervencije narodnih predstavnikov v osebnih vprašanjih učiteljstva, je poslala sekcija obema slov. ministroma, vsem poslancem in senatorjem pismeno predstavko, ki v njej predlaga, naj bi se prosvetni referat opredelil na gotove poslance, s katerimi bi bila sekcija v stiku v svrhu sporazumnega sodelovanja pri prosvetnih in šolskih vprašanjih. Ugotoviti pa moramo, da se naše pričakovanje ni izpolnilo, čemur je vzrok največ učiteljstvo samo, ki ruši načelna stališča in nadleguje narodne poslance.

Vsi narodni zastopniki naše banovine prejemaajo naše stanovske liste, iz katerih se lahko prepičajo o naših težnjah in željah.

Dalje poroča o ukrepih glede učiteljeve ocene pri šolskem in izvenšolskem delu, ponostavljenja šolsko-upravnega poslovanja, ukinitve nerazdeljenega dop. pouka na srednjih šolah, stalnosti učiteljstva in glede akcije za znižanje najemnin. Eno najtežjih del, ki jih vrši sekcija, je zaščita članstva. Izdala je posebne obrazce. Nadalje govori o naravnih dajatvah, o namesčenju in premeščanju učiteljstva, o učnih načrtih in o napredovanju. Navaja korake, ki jih je storila sekcija glede učiteljstva, dodeljenega pisarnam šolskih nadzornikov, in glede redukcije razredov. Nadalje omenja »Plačevanje šolnine na srednjih šolah«, nakup parcele na Omišlju za zidanje zdravstvenega doma in redukcijo naših prejemkov, ob kateri priliki je sekcija nastopila za ukinitve draginskih razredov.

Obširno poroča o delu sekcije glede službenih podatkov o izvenšolskem delu učiteljstva, o gospodarskem svetu in njegovih sklopkih, o učiteljih-kontraktualcih in delu za nje, o sreskih učiteljskih konferencah, o SKJ in učiteljstvu, o pravilniku in poslovniku za obrtno-nad. šole, o nadzorniškem vprašanju, o zadružno-knjigovodskem tečaju, o monopolu šolskih zvezkov, o merkantilnem in lutkovnem tečaju, o predhodnem dovoljenju o vlaganju privatnih tožb in o razpisu tečajev za kmetijske in gospodinske nadaljevalne šole. Končno je omenil v svojem poročilu še zadržanje sreskega društva za sreza Črnomelj in Metlika, sprejem abiturientov meščanskih šol na učiteljske in vlogo za polovično vožnjo